

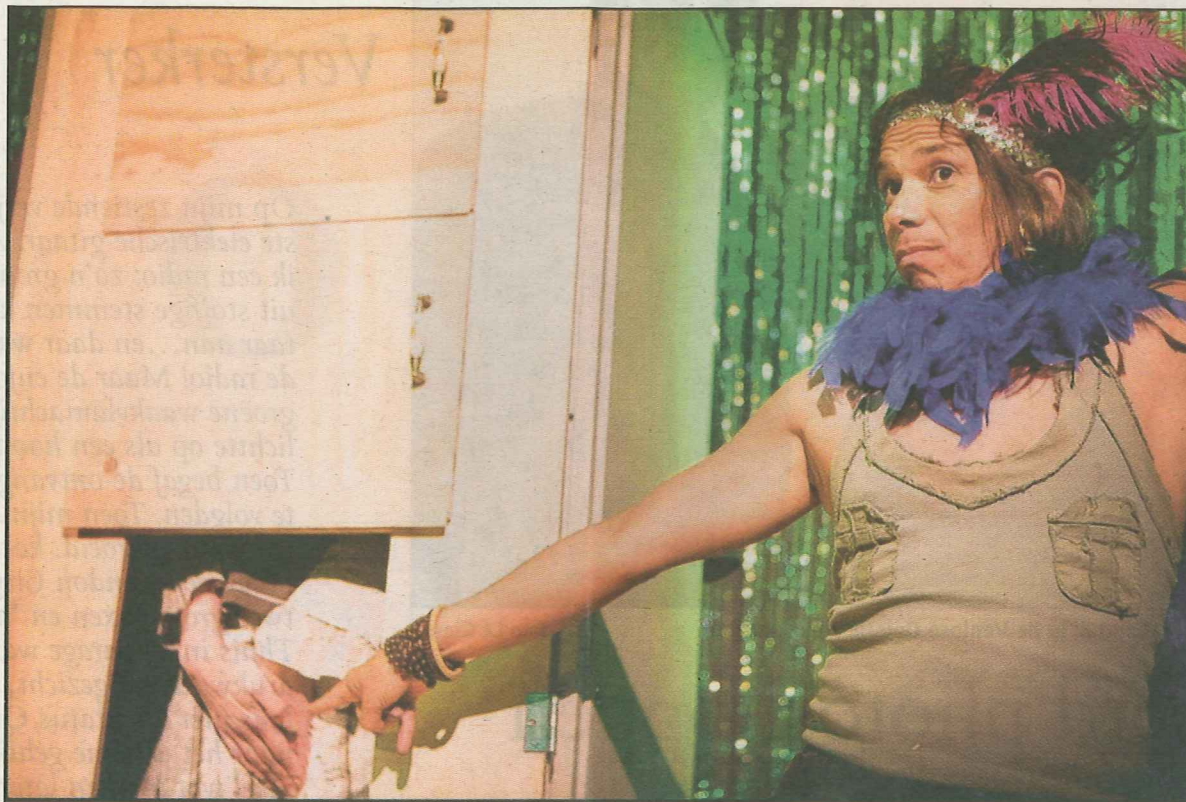
THEATER In 'De nieuwe kleren van de keizer' omarmen fictie en werkelijkheid elkaar

Sprookje symboliseert transformatie

Geboren worden in het verkeerde lichaam. En dan? In het theaterstuk 'De nieuwe kleren van de keizer' vertellen ervaringsdeskundigen over hun innerlijke strijd.

door **Geertje Cornelissen**

Pikante jurkjes, knuffelbeesten en degelijke werkschoenen. Deze en meer 'voorwerpen met een herinnering' staan uitgesteld in de hal van het Maastrichtse theaterproductiehuis *Het Huis van Bourgondië*. Op een zwart-witfoto kijkt een klein meisje om naar een zwaan. „Inmiddels is mijn dochter zelf opgegroeid tot een mooie zwaan”, zegt Héléne Kisjes (71). En dan: „Ik heb haar al jaren niet meer gezien.” Héléne is transgender; ze voelde zich niet thuis in het lichaam waarmee ze (als man) geboren werd. Ze is tevens een van de tien spelers in het stuk *De nieuwe kleren van de keizer*, van regisseuse Kiki Jaski (25). In een decor dat alle kamers van het theater omvat, delen de spelers hun persoonlijke verhalen met het publiek. En het publiek speelt zelf ook een rol. Althans: het mag onder meer rode schoentjes poetsen en een auto (een lelijk eendje) wasen. Dit zijn allerminst willekeurig geselecteerde items; alle verhalen

Een 'actrice' toont haar kleurrijke kleding aan het publiek.

foto René den Engelsman

van de spelers zijn verweven met sprookjes van Hans Christian Andersen. „Ik wilde geen documentaireachtig stuk maken”, verklaart Kiki Jaski. „Daarom zocht ik naar teksten die een theateraal element zouden toevoegen.” De sprookjes van Andersen leken ideaal. „Zijn verhalen zijn alom bekend. Bovendien gaan ze vaak over buitenstaanders.”

Daarmee is meteen het thema genoemd dat Jaski sinds jaar en dag fascineert: de buitenstaander. „Mischien omdat ik zelf zo doorsnee ben”, lacht de regisseuse. In eerste instantie had ze het plan om een 'freakshow' te maken, met allerlei mensen die zich niet geaccepteerd voelen in de maatschappij. „Maar mijn begeleiders raadden me aan

om me op één groep te concentreren.” Zo kwam ze via een internetzoektocht bij de landelijke transgendervereniging terecht. „De mensen die ik daar sprak waren heel openhartig. Ik merkte hoe graag ze hun verhaal kwijt wilden.” Om de voorstelling een zo oprecht mogelijk karakter te geven, besloot Kiki Jaski niet te werken met professionele ac-

teurs, maar met 'echte transgenders'. En dat was een uitdaging. „Soms vroeg ik me af waar ik aan begonnen was. Een compleet huis als decor gebruiken, terwijl de spelers niet eens aan het theater gewend zijn.” Toch hield de regisseuse voet bij stuk. „Elke ruimte heeft een eigen functie en staat symbool voor een bepaalde fase op de weg naar zelfacceptatie.” Zo symboliseert de duistere zolder een eerste stap: de erkenning van het 'anders zijn'. Zwavelstokjes verlichten de ruimte en het geurt er naar haarlak. Iemand somt de excuses op die ze gebruikte om vrouwenkleding aan te schaffen. Een ander vertelt wat ze aan zichzelf wil(de) veranderen: taille, heupen, kuiten. Dan is er een kamer op de begane grond, waar zowel het publiek als de 'keizerlijke familie' een vismaaltijd nuttigt. Ondertussen tonen andere spelers hun vrouwelijke kleding als modellen tijdens een modeshow. Hier staat de volgende stap naar zelfacceptatie centraal: het naar buiten treden als vrouw. Het spel eindigt in een ruimte waar een levensgrote zwaan het podium vult: de acceptatie is bereikt. Moet daarmee een taboe doorbroken worden? Kiki Jaski zegt die ambitie niet te hebben. „Wel hoop ik dat het publiek herkenbaarheid vindt in het verhaal van de spelers. Er is altijd iets wat ons bindt.”

'De nieuwe kleren van de keizer' is tot en met 23 mei te zien in Het Huis van Bourgondië.